

RAN - 2108060101066001

RAN-2108060101066001**M.Com. (Sem. I) Examination November - 2023****Financial and Management Account - III****Time: 2 Hours]****[Total Marks: 50****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. I)

Name of the Subject :

Financial and Management Account - III

Subject Code No.: 2108060101066001

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર-૧**નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો:**

(અ) શ્રી બાબુની નીચેની માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે કુલ કરપાત્ર (૫)

આવક શોધો.

(૧) કેમિકલના ધંધામાંથી થયેલ નફો રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦

(૨) ગીફ્ટ આર્ટિકલના ધંધાની ખોટ રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦

(૩) મકાન-મિલકતની કરપાત્ર આવક રૂ. ૧,૮૦,૦૦૦

(૪) સરકારી ધંધાનો નફો રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦

(૫) શેર વેચાણનો ટૂંકાગાળાનો નફો રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦

(૬) ઝવેરાત વેચાણનો લાંબાગાળાનો નફો રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦

(૭) ડીબેન્ચર વેચાણની ટૂંકાગાળાની ખોટ રૂ. ૬૦,૦૦૦

(૮) પાછલા વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ નો નહિ સમાયેલ ઘસારો રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦

(૯) પાછલા વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮નું સરકારી ધંધાનું આગળ ખેંચેલ નુકશાન રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦

(૧૦) પાછલા વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭ની મકાન-મિલકતની આવકના શીર્ષક હેઠળની ખોટ

રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦

- (બ) પ્લાન્ટ-યંત્રોની તા. ૦૧-૦૪-૨૦૨૨ના રોજની ચોપડે કિંમત રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ હતી. (૫)
 આ ઉપરાંત તા. ૦૧-૦૯-૨૦૨૨ના રોજ રૂ. ૫૦,૦૦૦ ના તથા તા. ૦૧-૦૧-૨૦૨૩ના
 રોજ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ના યંત્રો ખરીદ્યા હતા. એક યંત્ર તા. ૦૧-૦૭-૨૦૨૨ના રોજ
 રૂ. ૭૦,૦૦૦માં વેચી દીધું હતું. જેની મૂળ કિંમત રૂ. ૬૦,૦૦૦ હતી અને વેચાણખર્ચ
 રૂ. ૫,૦૦૦ થયો. ઘસારાનો દર ૧૫% છે.
 આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩ -૨૪ માટે પ્લાન્ટ-યંત્ર પર મળવાપાત્ર ઘસારો ગણો.

- પ્ર-૨ ડૉ. ડીકુનું તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું આવક-જાવક ખાતું (૧૪)
 નીચે મુજબ છે.

આવક	રૂ.	જાવક	રૂ.
બા. આ. લાવ્યા	૧,૭૫,૦૦૦	દવાખાનાનું ભાડું	૭,૭૦,૦૦૦
વિઝીટ ફી	૧૦,૮૫,૦૦૦	વીજળી ખર્ચ	૩,૫૦,૦૦૦
કન્સલ્ટેશન ફી	૧૨,૯૫,૦૦૦	દાકતરી પુસ્તકોની ખરીદી	૩૫,૦૦૦
દવાનું વેચાણ	૧,૦૫,૦૦૦	મોટર ખર્ચ	૪૨,૦૦૦
ઓપરેશન થિયેટરનું ભાડું	૩,૧૫,૦૦૦	વાઢકાપના સાધનો બેંક લોનથી ખરીદ્યા (૦૧-૦૨-૨૦૨૩)	૪,૫૫,૦૦૦
વાઢકાપના સાધનોનું વેચાણ (૦૧-૧૦-૨૦૨૨)	૩૮,૫૦૦	દવાની ખરીદી	૧,૫૭,૫૦૦
મકાન ભાડાની આવક	૫૬,૦૦૦	લાયન્સ ક્લબની સભ્ય ફી	૩,૫૦૦
મેડીકલ કોલેજમાંથી પગાર	૧,૧૯,૦૦૦	મેડીકલ એસોસિએશનની સભ્ય ફી	૭,૦૦૦
રોયલ્ટી	૩૧,૫૦૦	વીમો	૪૫,૫૦૦
પત્તાની રમતનો નફો	૭૦,૦૦૦	મ્યુનિસિપલ વેરા	૧૪,૦૦૦
વ્યાજ	૮૦,૫૦૦	સ્ટાફનો પગાર	૯,૮૦,૦૦૦
દર્દી પાસેથી મળેલ ભેટ	૧,૨૯,૫૦૦	બેંક લોનનો હપ્તો ચૂકવ્યો (૪૨,૦૦૦ + વ્યાજ)	૪૫,૫૦૦
		પ્રવાસ ખર્ચ	૭૦,૦૦૦
		બા. આ. લઈ ગયા	૫,૨૫,૦૦૦
	૩૫,૦૦,૦૦૦		૩૫,૦૦,૦૦૦

અન્ય માહિતી

- (૧) વાઢકાપના સાધનોની શરૂની બાકી રૂ. ૨,૧૦,૦૦૦ હતી. ૨૦% ઘસારો મજરે મળે છે.
- (૨) ગત વર્ષના અંત સુધીમાં પત્તાની રમતનું કુલ નુકશાન રૂ. ૮,૧૮૧ હતું
- (૩) ભાડે આપેલ મકાનના મ્યુનિસિપલ વેરા રૂ. ૫,૦૦૦ નો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ મ્યુનિસિપલ વેરામાં થયેલો છે.
- (૪) પ્રવાસ ખર્ચમાં કુટુંબ યાત્રાના રૂ. ૨૧,૦૦૦ અને પોતાના ધંધાના વિકાસ માટેના પ્રવાસના રૂ. ૪૯,૦૦૦ સમાયેલ છે.
- (૫) મોટરની શરૂની બાકી રૂ. ૭,૦૦,૦૦૦ હતી. ૨૦% ઘસારો મજરે મળે છે. મોટરનો અંગત વપરાશ ૧/૫ ગણાવો.
- (૬) દવાનો શરૂનો સ્ટોક રૂ. ૧,૨૨,૫૦૦ અને છેવટનો સ્ટોક રૂ. ૩૫,૦૦૦ છે. ઉપરની વિગત પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે ધંધા-વ્યવસાયની કરપાત્ર આવક શોધો.

અથવા

- પ્ર-૨ સોના, બાબુ-સોના પ્રાઈવેટ લિ. નામની મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપનીના માલિક છે. (૧૪)
તા. ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૩ ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
સ્ટાફનો પગાર	૪,૫૦,૦૦૦	કાચો નફો	૧૫,૦૦,૦૦૦
સ્ટાફને બોનસ	૨૮,૧૨૫	આવકવેરા રીફંડ (રૂ. ૩,૭૫૦ વ્યાજ સહિત)	૨૫,૦૦૦
ભાડું	૭૫,૦૦૦	LIC (Keymen Insurance હેકળ મળેલ રકમ)	૬,૦૦,૦૦૦
ડીલરોને કમિશન	૧,૨૫,૦૦૦		
ઘાલખાધ અનામત	૧,૦૦,૦૦૦		
પ્લાન્ટ-ચંત્રો પર ઘસારો	૧,૫૬,૨૫૦		
મનોરંજન ખર્ચ	૨,૧૮,૭૫૦		
જાહેરાત	૧,૮૪,૩૭૫		

કાનૂની ખર્ચ	૭૫,૦૦૦		
વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમ અંગે મંજૂર થયેલ ખર્ચા:			
IIT ને ચૂકવણી	૧,૨૫,૦૦૦		
જમીન	૨૫,૦૦૦		
મકાન	૬૨,૫૦૦		
પગાર	૧૮,૭૫૦		
માલસમાન	૬,૨૫૦		
અન્ય ખર્ચા	૧૨,૫૦૦	૨,૫૦,૦૦૦	
LIC પ્રીમિયમ:			
અંગત જીવન	૩૭,૫૦૦		
સ્ટાફ અકસ્માત	૩૭,૫૦૦	૭૫,૦૦૦	
વાહન ચલાવવાનો ખર્ચ	૮૭,૫૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૩,૦૦,૦૦૦		
	૨૧,૨૫,૦૦૦		૨૧,૨૫,૦૦૦

વધારાની માહિતી

- (૧) ડીલરોને કમિશનમાં રૂ. ૧૮,૭૫૦ માલિક દ્વારા પોતાના માટે કરવામાં આવેલ તબીબી ખર્ચ માટે ચૂકવણીનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨) પ્લાન્ટ અને મશીનરી માટે નીચેની માહિતી આપવામાં આવી છે:
  - (અ) ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૨૨ના રોજ પ્લાન્ટ અને મશીનરીની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦
  - (બ) પાછલા વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ દરમિયાન નવી પ્લાન્ટ અને મશીનરીમાં વધારો રૂ. ૧,૨૫,૦૦૦
  - (ક) એક મશીન અકસ્માતમાં નાશ પામ્યું હતું, જેના માટે વીમા કંપની પાસેથી વળતર રૂ. ૫૦,૦૦૦ પ્રાપ્ત થયું હતું.
  - (ડ) વર્ષ દરમિયાન કેટલીક મશીનરી રૂ. ૬,૨૫,૦૦૦માં વેચેલ છે. તમામ પ્લાન્ટ અને મશીનરીના સંદર્ભમાં ઘસારાનો દર ૩૦% છે.

- (૩) જાહેરાતમાં સમાવેશ થયેલ છે:
- (અ) રાજકીય પક્ષ દ્વારા પ્રસિદ્ધ થયેલ સોવેનીરમાં જાહેરાતના રૂ. ૧૮,૭૫૦
- (બ) જાહેરાત માટે તેમના ભાઈની જાહેરાત એજન્સીને રૂ. ૭૫,૦૦૦ રોકડા ચૂકવવામાં આવેલ છે જેનું બજાર મૂલ્ય રૂ. ૬૫,૦૦૦ છે.
- (૪) મનોરંજન ખર્ચ રૂ. ૩૭,૫૦૦ ધંધા સાથે સંબંધિત ન હતા
- (૫) ટેલીફોન ખર્ચ રૂ. ૩૦,૬૨૫, વીજળી ખર્ચ રૂ. ૪૦,૬૨૫ ની નોંધ થઈ નથી. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે ધંધાની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

- પ્ર-૩ (અ) મશીનરી રૂ. ૩૦,૦૦,૦૦૦ (૩)
સરકારી ગ્રાન્ટ રૂ. ૧૮,૦૦,૦૦૦ મશીનરી માટે
મશીનરીનું ઉપયોગી આયુષ્ય ૧૦ વર્ષ
મશીનરીની આયુષ્યના અંતે ભંગાર કિંમત રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦
સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ધસારો ગણાય છે.
હિસાબી ધોરણ - ૧૨ મુજબ વાર્ષિક અવમૂલ્યન કેટલું હશે?
- (બ) ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૨૨ ના રોજ, એક લિમિટેડ કંપનીએ ૪,૦૦,૦૦૦ ઈક્વિટી શેર (૫)
દરેક રૂ. ૧૦૦ નો બહાર પાડ્યા. તે તારીખે રૂ. ૬૦ પ્રતિ શેરદીઠ મંગાવવામાં આવ્યા હતા,
જે તમામ શેરધારકો દ્વારા ચૂકવવામાં આવ્યા હતા. બાકીના રૂ. ૪૦,
૧લી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૨ના રોજ મંગાવવામાં આવ્યા હતા. ૪૦,૦૦૦ શેર ધરાવતા એક
શેર ધારક સિવાય તમામ શેરધારકોએ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૨ માં રકમ ચૂકવી દીધી હતી.
વર્ષ માટે ચોખ્ખો નફો રૂ. ૮,૦૦,૦૦૦ (પ્રેફરન્સ શેર ડિવિડન્ડ અને ડિવિડન્ડ વિતરણ
કર પછી) શેર દીઠ મૂળભૂત કમાણીની ગણતરી કરો.
- (ક) વર્ષ ૨૦૨૧ માટે ચોખ્ખો નફો રૂ. ૨૨,૦૦,૦૦૦ અને વર્ષ ૨૦૨૨ માટે ચોખ્ખો નફો (૬)
રૂ. ૩૦,૦૦,૦૦૦ છે. હક ના શેર પહેલા ના શેર ૫,૦૦,૦૦૦ છે. દર ૫ શેરે ૧ હકનો
શેર રૂ. ૧૮ લેખે મળશે. હક ના શેર માટે અરજી કરવાની અંતિમ તારીખ ૦૧/૦૩/૨૦૨૨
છે. હક નો ઉપયોગ કર્યા વગર તા. ૦૧/૦૩/૨૦૨૨ ના રોજ શેરની બજાર કિંમત
રૂ. ૨૭ છે. વર્ષ ૨૦૨૨ માટે સામાન્ય (basic) અને વર્ષ ૨૦૨૧ માટે સુધારેલ
(adjusted) શેર દીઠ કમાણી શોધો.

અથવા

- પ્ર-૩ (અ) GST કાઉન્સિલ (૫)
 (બ) પરોક્ષ વેરાનું જુનું માળખું વિરુદ્ધ GST (૫)
 (ક) GST ના ફાયદા વર્ણવો (૪)
- પ્ર-૪ ટૂંકનોંધ (કોઈ પણ ત્રણ) (૧૨)
 (૧) નુકશાન માંડી વાળવું અને આગળ ખેંચી જવું
 (૨) TDS અને TCS
 (૩) ઈન્કમેટેક્સ રીટર્ન ઈ-ફાયલીંગ
 (૪) ઓનલાઇન PAN એપ્લીકેશન
 (૫) સંયુક્ત પુરવઠો અને મિશ્ર પુરવઠો

ENGLISH VERSION

Q-1 Answer in brief.

- (a) From the following information compute the total taxable income of Mr. Babu for the assessment year 2023-24. (5)
- (1) Profit from business of chemical Rs. 15,00,000
  - (2) Loss from business of gift article Rs. 3,00,000
  - (3) Taxable income from house -property Rs. 1,80,000
  - (4) Profit of speculative business Rs. 3,00,000
  - (5) Short term capital gain from sales of shares Rs. 1,20,000
  - (6) Long term capital gain from sales of jewellery Rs. 1,50,000
  - (7) Short term capital loss from sale of debentures Rs. 60,000
  - (8) Unabsorbed depreciation of P.Y. 2021-22 Rs. 1,20,000
  - (9) Carry forward loss from speculative business of P.Y. 2017-18 Rs. 1,50,000
  - (10) Carry forward loss from house-property of P.Y. 2016-17 Rs. 1,20,000

- (b) The book value of plant and machinery on 01-04-2022 was Rs. 2,00,000. (5)
 On 01-09-2022 new machinery of Rs. 50,000 was purchased and second machinery of Rs. 1,00,000 was purchased on 01-01-2023. A machine having a book value of Rs. 60,000 was sold on 01-07-2022 for Rs. 70,000 and paid Rs. 5,000 as sales expenses. Depreciation rate is 15%.
 What would be the admissible amount of depreciation on plant and machinery for the A.Y. 2023-24?

Q-2

Dr. Diku's Receipt and Payment account for the year ended on 31-03-2023 is as under:

14

Receipt	Rs.	Payments	Rs.
Balance B/F	1,75,000	Clinic rent	7,70,000
Visit fee	10,85,000	Electricity Expenses	3,50,000
Consultation fee	12,95,000	Purchase of medical books	35,000
Sales of medicine	1,05,000	Motor expenses	42,000
Operation theatre rent	3,15,000	Purchase of surgical equipment through bank loan (01-02-2023)	4,55,000
Sales of Surgical equipments (01-10-2022)	38,500	Purchase of medicine	1,57,500
Income of house rent	56,000	Lions Club membership fees	3,500
Salary from medical College	1,19,000	Medical association membership fees	7,000
Royalty	31,500	Insurance	45,500
Profit in card games	70,000	Municipal taxes	14,000
Interest	80,500	Staff salaries	9,80,000

Gift from patients	1,29,500	Payment of Bank loan installment (42,000 + interest)	45,500
		Travelling expenses	70,000
		Balance C/D	5,25,000
	35,00,000		35,00,000

Other information:

- (1) The opening balance of surgical equipments was Rs. 2,10,000. Depreciation is allowed at 20 %.
- (2) Loss in card games at the end of last year was Rs. 8,181.
- (3) Municipal taxes Rs. 5,000 of let out house is included in the municipal taxes shown above.
- (4) Travelling expenses includes Rs. 21,000 for family pilgrimage and Rs. 49,000 towards his exclusive business promotion tour.
- (5) The opening balance of motor was Rs. 7,00,000. Depreciation allowable is 20 %. The 1/5 use of motor car is for personal purpose.
- (6) The opening stock of medicine was Rs. 1,22,500 and closing stock was Rs. 35,000. From the above details find out the taxable income under the head of 'Business-Profession Income' for the A.Y. 2023-24.

OR

- Q-2** Sona is the owner of a manufacturing company named Babu-Sona Pvt. Ltd. The profit and loss accounts of the year ended 31 March, 2023 is given below: **(14)**

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Salary to staff	4,50,000	Gross Profit	15,00,000
Bonus to staff	28,125	Income -tax refund (Including interest Rs. 3,750)	25,000

Rent	75,000	LIC (amount received under Keymen Insurance)	6,00,000
Commission to Dealers	1,25,000		
Reserve for bad debts	1,00,000		
Depreciation on plant and machinery	1,56,250		
Entertainment expenses	2,18,750		
Advertisement	1,84,375		
Legal charges	75,000		
Expenses for approved scientific programme: Payment to IIT 1,25,000 Land 25,000 Building 62,500 Salary 18,750 Material 6,250 Other Exp. 12,500	2,50,000		
LIC premium on: Own Life 37,500 Staff accident 37,500	75,000		
Vehicle running expenses	87,500		
Net profit	3,00,000		
	21,25,000		21,25,000

Additional Information:

- (1) Commission to dealers includes Rs. 18,750 paid for medical expenses incurred by the proprietor for himself.

- (2) The following information are given for plant and machinery.
- Written down value of plant and machinery as on 1st April, 2022, was Rs. 10,00,000
  - Additions to new plant and machinery during the previous year 2022-23 Rs. 1,25,000
  - One machine was destroyed in an accident for which compensation received from the insurance company Rs. 50,000
  - During the year sold some machinery at Rs. 6,25,000.
  - Rate of depreciation in respect of all the plant and machinery is 30%.
- (3) Advertisement includes:
- Rs. 18,750 included in advertisement has been incurred for advertisement in souvenir published by a political party.
  - Rs. 75,000 paid in cash to advertising agency of his brother for advertisement, the market value of which is Rs. 65,000.
- (4) Entertainment expenses amounting Rs. 37,500 was not related business.
- (5) Telephone expenses Rs. 30,625; electricity expenses Rs. 40,625 were not recorded. Compute the income from business for the A.Y. 2023-24.

- Q-3** (A) Machinery Rs. 30,00,000 **(3)**
 Government Grant Received Rs. 18,00,000 for the machinery
 Useful life of the machinery 10 years
 Residual value of the machinery Rs. 3,00,000
 Method of depreciation is straight line method (SLM)
 What will be the annual depreciation as per AS-12?
- (B) On 1st April, 2022, a limited company issued 4,00,000 equity shares **(5)**
 Rs. 100 each. Rs. 60 per share was called up on that date which was paid by all the share holders. Remaining Rs.40 was called up on 1st Sep, 2022. All the share holders paid the amount in September, 2022 except one share holder having 40,000 shares. Net profit for the year was Rs. 8,00,000 (after preference share dividend and dividend distribution tax)
 Compute basic earnings per share.

- (C) Net profit for the year 2021 is Rs. 22,00,000 and for the year 2022 is Rs. 30,00,000. Number of shares outstanding prior to right shares are 5,00,000 shares. Right issue of one new share for each five outstanding at right issue price of Rs. 18. Last date to exercise rights is 01-03-2022. Fair value of one equity shares immediately prior to exercise of rights on 01-03-2022 is Rs. 27. (6)

Compute basic EPS for the year 2022 and Adjusted EPS for the year 2021.

OR

- Q-3** (A) GST council (5)
(B) Old structure of indirect tax v/s GST (5)
(C) Explain the advantages of GST (4)

Q-4 **Short notes. (Any Three)** (12)

1. Set off and carry forward of losses
2. TDS and TCS
3. Income Tax Return e-filing
4. Online PAN application
5. Composite Supply and Mix supply